

De periode tussen 1900 en 1920 heeft Röling beschreven in de vorm van een biografie van de man die samen met zijn vrouw lange tijd het gezicht van de NMB bepaalde: J. Rutgers. Rutgers, geboren in 1850, stamde uit een predikantengeslacht

... maar het schijnt onduidelijk naar vader zich had verzet tegen haar voorgenomen huwelijk met nota bene een zending.

De naam van het door Rutgers geredigeerde blad van de NMB luidde *Het Gelukkig Huisgezin*. Ideaal en werkelijkheid lijken hier wel erg ver van elkaar te hebben gelegen. Een van de

seksuele omgang tussen twee mannen, twee vrouwen of tussen mens en dier. De aard van de seksuele handelingen die ermee bedoeld werden, kon variëren van anale penetratie (ook van een vrouw), tot mutuele masturbatie. In feite stond het voor alle seksuele handelingen die niet de voortplanting tot doel hadden. Daarmee stond het ook voor alles wat op di

De Zilveren Pijl die Mercedes voor Hitler bouwde

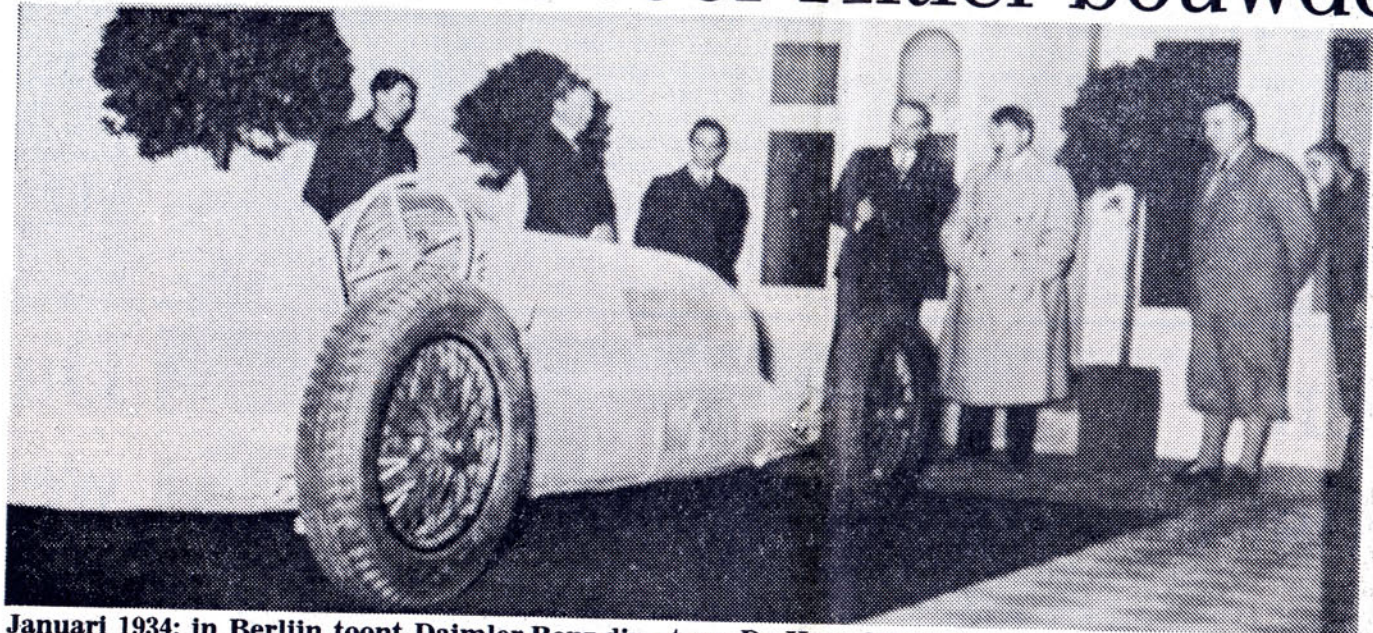
Chris Nixon: *Racing the Silver Arrows. Mercedes Benz versus Auto Union 1934-39*, uitg.: Osprey, Londen, 1986, 350 blz., ca f 125,50, importeur: Boekhandel De Boekenwurm, Hilversum (ISBN 0-85045-658-4)

door CHRIS REINEWALD

"Herr Stuck, ik beloof u dat, zodra ik hier in Duitsland aan de macht ben, het Reich u een racewagen ter beschikking zal stellen", zegt Adolf Hitler plechtig. Enigszins verbaasd hoort de jonge Duitse autocoureur Hans Stuck deze woorden aan. Het gesprek vindt plaats in het *Braune Haus* in München, het hoofdkwartier van de Nazipartij. Het is 1931, zes jaar na hun eerste ontmoeting tijdens een jachtpartijtje dat Stuck had georganiseerd op het lapje grond dat zijn familie bezat. Stuck brengt nu melk rond in München, maar in zijn vrije tijd doet hij mee aan 'heuvelklmraces'. Zo heeft hij al snel een behoorlijke reputatie als amateur-coureur opgebouwd. In 1931 wil hij semi-beroepsrijder worden, maar er is alleen plaats bij buitenlandse teams. Daar heeft hij, in verband met zijn melkwijk, geen zin in. Een vriend haalt hem over bij Hitler langs te gaan, en die belooft Stuck een Duitse racewagen. Er zouden nog meer van deze ontmoetingen volgen, zo blijkt uit het boek *Racing the Silver Arrows*. In dit boek behandelt de Engelse tv-maker en autosport-historicus Chris Nixon de strijd tussen de twee Duitse autoracetams van Auto Union en Mercedes Benz tussen 1934 en 1939. De 'renwagens' van Mercedes waren, om gewicht te sparen, niet geveerd; vanwege hun aluminium uiterlijk kregen ze daarom de bijnaam *Zilveren Pijlen*, waarvan Nixon de titel van zijn boek afleidde. Het was een glorieuze periode. Van de 61 races waaraan de twee teams meededen, wonnen zij er maar liefst 58. Toch zitten Audi, de huidige Auto Union, en Mercedes vijftig jaar later wat met deze raceglorie in de maag. Immers hun successen waren te danken aan de grote financiële ondersteuning door de Nazi-partij, die als sponsor optrad zoals nu een sigarettenfirma als Marlboro de Formule 1-racewagens van McLaren financiert. Dat de Nazi's de autosport gebruikten als propagandamiddel zat Audi en Mercedes niet lekker. Aan de propaganda bleek achteraf meer vast te zitten dan zij toen durfden te bekennen. Via de autosport werd de auto-industrie in Duitsland klaargestoomd voor de productie van oorlogsvoertuigen. Lang is er over de precieze rol van de Nazi's, hun invloeden binnen de teams en de geldstromen gezweven. Nixon zet in het fascinerende hoofdstuk *Racing with the Nazi's* al die zaken voor het eerst keurig op een rijtje.

Telefoontje

In 1933 kreeg Stuck een telefoontje van Hitler - 'of hij even wou komen praten over de Auto Union racewagens die de Führer voor hem bestemd had'... De betrokkenheid van de Nazi's met de auto-industrie en de autosport was deel van het *Kraftwirtschaftsplan* dat Hitler in maart 1933, drie maanden na zijn machtsovername, op de Berlijnse Autobouwers had

Januari 1934: in Berlijn toont Daimler-Benz-directeur Dr Hans Nibel (vierde van links) de 'Zilveren Pijl' aan Adolf Hitler die naast hem staat. Links van Nibel kijkt propagandaminister Joseph Goebbels toe

Herr Doktor.' 'Nee, maar ik wel,' antwoordde Porsche gevat. Kort daarop was Porsche's revolutionaire Auto Union P-wagen klaar. Hans Stuck kon rijden. In het kielzog van Stuck bij Auto Union en Caracciola bij Mercedes ontwikkelde zich een jonge generatie ijzersterke topcoureurs. Wat in de jaren daarop gebeurde werd gaandeweg absurder. Na 1936 kon geen enkel buitenlands raceteam meer op tegen de Duitse racewagens. Zelfs de Italiaanse coureurs Nuvolari en Varzi verlieten hun team om tijdelijk voor Auto Union uit te komen. Bij gebrek aan buitenlandse tegenstand werden ook snelheidsrecordpogingen gebroken op afgesloten autobanen. Tijdens de Duitse *Groszer Preis*-wedstrijden gaf de Nazi-partij staaltjes militaire bombarie ten beste - een woud van geheven *Sieg Heil*-armen omlijstte de plechtigheden, met blijmoedig meezwaaïende coureurs.

Een kwart jodin

Hans Stuck evenwel kwam, ondanks zijn bevoorrechte positie, in 1937 in politiek troebel vaarwater terecht. Tijdens de zoveelste heuvelklim in het Zwarte Woud zag de veelvoudige kampioen tegen zijn vrouw Paula gerichte anti-semitische leuzen. Hij won de wedstrijd, maar werd, terwijl hij een fraai ingelijst portret van de Führer onder de arm geklemd hield, uitgejouwd uit als 'die-man-van-een-vuile-jodin'. Hij schonk er aanvankelijk weinig aandacht aan, tot de Engelse auto-

contract te verlengen. Bovendien liet hij zich door Stuck bepraten Mercedes, de concurrent van Auto Union, opdracht te geven een recordauto voor hem te laten bouwen. Zo ver kwam het niet, want inmiddels brak de oorlog uit, die een eind maakte aan de rijkelijk betaalde carrières van Stuck en de andere coureurs. Navrant detail: geen van hen hoefde in militaire dienst, ze hadden allen door hun sport zoveel blessures opgelopen dat ze lichamelijk ongeschikt geacht werden voor het soldaten-bestaan. Tot nietsdoen gedwongen wachtten ze de hervatting van de autoracerij af. Dat zou tot 1950 duren. Stuck kreeg er meteen weer veel zin in. Tot zijn zestigste reed hij zelf mee in races, zijn zoon Hans-Joachim trad vervolgens in zijn voetsporen. Onlangs nog werd Hans Jr wereldkampioen, in een Porsche.

Intriges en roddel

Zulke details zijn tekenend voor de vele, nieuwe feitelijke informatie die Nixon in zijn boek aandraagt. Toch staan er ook heel wat passages in over de intriges die zich tussen de coureurs en hun vrouwen afspeelden. Voor autosportliefhebbers betekenen die roddelverhalen smullen, voor anderen zijn ze zonder twijfel overbodige kletsboek. Chris Nixon koos voor zijn boek een onconventionele aanpak. In plaats van nog eens de races na te vertellen, liet hij de betrokkenen van toen zelf aan het woord. Hier en daar